

mljeni prije par godina. Drugi oblici dokumentacije otoka Krka također su u toku.

Nagli prodor urbane kulture u ruralne sredine otoka doveo je do spoznaje kod mnogih mjerodavnih faktora da se tu mora nešto učiniti, makar je za pojedine stvari već skoro kasno. Ta spoznaja inicirala je niz akcija koje treba da doprinesu stručnoj valorizaciji, prezentaciji i očuvanju pučke baštine. Glavne barijere su čini se srušene, a daljnja ekonomska ekspanzija trebalo bi nužno da uvjetuje nastavak rada i dalje akcije na tom planu.

Željko Barbalić

KRČKI KALENDAR 1938—1941. GODINE

Pisati o Krčkim kalendarima, izdanim prije drugog svjetskog rata, znači pisati o Društvu krčkih Hrvata u Zagrebu. Zato je potrebno najprije reći nešto o tom Društvu, jer je Kalendar iznikao u Društvu već druge godine opstanka.

Neosporno je da su Krčani uvijek voljeli svoj otok, svoju dragu Bođuliju ili Šesti kontinent, kako su ga mnogi iz milja nazivali. I Društvo krčkih Hrvata u Zagrebu niklo je iz ljubavi i dubokih osjećaja prema svom dragom školju.

Godina 1935. bila je nerodna godina i otočanima je prijetila glad. U gradu Krku osnovan je Odbor za zimsku pomoć seljacima na otoku. Mate Polonijo, kanonik u Krku, pisao je u Zagreb svojim znancima da i oni tamo osnuju Odbor. Organizaciju je preuzeo prof. Nikola Žic. Odaziv je bio vrlo velik. Već je na prvom sastanku pala ideja da se osnuje stalno Društvo Krčana nastanjenih u glavnom gradu Hrvatske. Na sastanku 19. I 1936, na kojem je bilo okupljeno oko 80 otočana, odlučeno je da se osnuje samostalno Društvo Krčana, mimo već postojećeg Primorskog društva, jer su osjećali da su Krčani doista jedna specifična kulturno-historijska jedinica. Osnovan je tada akcioni odbor, kojemu je bio na čelu prof.

Nikola Žic s članovima: Antun Jurina, Vjekoslav Štefanić, Nikola Pajalić, Frane Barbalić, Antun Malatestinić, Ivan Fučić, Ivan Car, Ivan Bonifačić, Ivan Jelenović, Vlatko Čubranić, Nikola Parčić, Ivan Oršić, Mirko Polonijo i Silvije Celebrini. Društvu je postavljen zadatak: »Čuvati stare hrvatske tradicije otoka Krka, zaštićivati i unapređivati moralne, kulturne, materijalne i socijalne interese članova društva i svega hrvatskog stanovništva otoka Krka.«

Konstituirajuća skupština održana je 16. II 1936. godine. Na njoj su prihvaćena pravila Društva, koja su od policijskih vlasti bila odobrena tek 13. II 1937. godine. Prvi je predsjednik bio prof. Nikola Žic. Odbor je postavio kao prvi zadatak da se preko Društva povežu jednom sviješću interesa svi naši ljudi nastanjeni u Zagrebu, na Krku, kao i ostali, rasijani po svim kontinentima. Društvo je imalo biti centrala svih Krčana. Povezat će ih društvena štampa i zajednička akcija u svim kulturnim, socijalnim i političkim vidovima.

Na jednom sastanku u jesen 1937. god. pokrenuta je ideja izdavanja Kalendara, preko kojega će buditi interese za otok, ne samo kod samih otočana i naših iseljenika nego i kod ostalih ljudi, prijatelja otoka Krka. — Kalendar će donositi dokumente o našem otoku bilo iz sadašnjosti ili prošlosti, da se može na toj osnovi praviti plan za bolju budućnost otoka. Odluka se odmah počela sprovodati u život. Kalendar je okupio veliki broj eminentnih suradnika-stručnjaka iz historije, ekonomike, etnografije, filologije, književnosti i ostalih grana nauke, i to sve samih otočana. Prvo je godište kalendara izašlo 1937. za 1938. godinu. Kalendar je vanredno primljen kod svih Krčana, bilo ovdje u domovini bilo u Americi. Izlazio je redovno sve do početka rata 1941, kada je morao prestati zbog teških ratnih prilika, a otok Krk su okupirali Talijani. Sveukupno su izašla četiri godišta, za 1938, 1939, 1940. i 1941. godinu. Po svojem sadržaju kalendar je izgledao kao mali zbornik otoka Krka. U njemu se materija obrađivala znanstveno, solidno

i sa puno podataka iz historije otoka, ekonomike i etnografije. Izašao je i veliki broj priloga iz književnosti naših literata otočana. Zato možemo reći da je ovaj prvi svezak »Krčkog zbornika«, kao i budućih, nastavak oživotvorenja istih ciljeva koje je imalo Društvo krčkih Hrvata u Zagrebu.

Da bi uvidjeli vrijednost sadržaja Krčkih kalendara i njima se mogli poslužiti, potrebno je iznijeti bibliografiju članaka u svim izašlim godištim. Iz praktičnih razloga iznašam bibliografiju članaka po autorima, a ne po materiji.

Andrijić, V.:

1) Klub Domorodac. God. 1939. (O klubu Puntara u New-Yorku)

2) Kako da sebi i svojim koristimo. God. 1940. (O našim udruženjima u USA)

Bonifačić, A.:

1) Društvo krčkih Hrvata u Zagrebu. God. 1938.

2) Prognanici. God. 1938. (Pjesma).

3) Oda djedu. God. 1938. (Pjesma).

4) Otočka povezanost. God. 1939. (O izgradnji bolnice, kalendaru, filmu i folkloru).

5) Naši brodi i lade. God. 1940. (Razvitak brodarstva na Krku).

6) Što nam prigovaraju. God. 1941. (O intenzivnijem gospodarskom razvijanju i udruživanju).

Bunetar, I.:

1) Malo šale. God. 1939. (Krčki vicevi).

2) Pismo prijatelju. God. 1941. (Šaljiva priča).

Rožin Miko (Nikola Bonifačić):

1) Bodul. God. 1939. (Pjesma).

2) Mamo moja. God. 1939. (Pjesma).

3) Zdela prosa. God. 1939. (Pjesma).

4) Zbogu-Prestava u jednom činu. God. 1940.

5) Marijica. God. 1941. (Drama).

Barbalić, Fran:

1) Sličica sa izbora u Baški god. 1873. God. 1940. (Prikaz borbe naših otočana za Hrvatsvo na Krku).

Barbalić, Radojica:

1) Pomorska privreda otoka Krka. God. 1941. (Statistički podaci o brodovima, brodogradnji i prometu na Krku za god. 1937).

Defar, Milan:

1) Bisernjka. God. 1939. (Prikaz najveće i najljepše špilje na otoku Krku).

Dorčić, Dr Vinko:

1) Bašćanske kuntrade. God. 1941. (Nazivi i opis ulica, najstarije kuće i umjetničkih slika u crkvama Baške).

2) Jedan naš skromni radnik. God. 1941. (Uz 70-tu godinu života Vinka Premude).

Drpić, Ivan:

1) Gospodarsko stanje otoka Krka. God. 1938. (Podnaslovi): I — klimatske i pedološke osobine. II — Najnaseljeniji otok u državi. III — Kako da povećamo plodnu zemlju? IV — Stoka. V — Ratarstvo. VI — Vinogradarstvo. VII — Voćarstvo. VIII — Zadrugarstvo. IX — Maslinarstvo (uljarstvo). Smokvarstvo — Povrtljarstvo — Cvjećarstvo — ukrašavanje i turizam. (Prikaz sa mnogo statističkih podataka).

2) Pet hiljada suvišnih muževa i mladića na otoku Krku. God. 1939. (Podnaslovi): 1 — Koliko ima zemlje. 2 — Koliko ima ljudi na Krku. — 3 Kako je podijeljena zemlja, posjed i naseljenost. 4 — Na jednog građanina otpada obradive zemlje. 5 — Koristi od zemlje i mora i potrebe za život. 6 — Posljedice prenapučenosti. 7 — Kako da se ovo žalosno stanje popravi? 8 — Kolonizacija otoka. (Mnogo statističkih podataka).

Dvorničić, Mate:

1) Bodulski melar. (Pjesma iz zbirke »Primorske rožice«). God. 1938.

Franolić, dr Vladimir:

1) Krčki tanac i sopile u gradu New-Yorku. Uspomene s puta po Americi. God. 1940.

Galantić, Petar i Kirinčić, Josip:

1) Hrvatsko dobrotvorno društvo Sv. Nikole. Organizacija naših Krčana u New-Yorku. Osnovano 1900. God. 1939.

Galantić, Petar:

1) Našoj braći i prijateljima. O »Pokretnom odboru za podizanje bolnice na otoku Krku«. God. 1939.

Gršković, Ivan:

1) Školstvo i prosvjeta u Vrbniku u doba crkvene uprave. God. 1941. (Opsežna i dokumentirana radnja na 33 stranica. Obuhvaća razvitak školstva u Vrbniku, a time ujedno na cijelom otoku, od okupacije Krka sa strane Venecije 1480. do najnovijeg vremena).

Jelenović, Ive:

1) »Dota« crkvice Sv. Vida kod Dobrinja. God. 1939. (Prikaz dotiranih parcela po Dragoslavu sa nazivima lokaliteta).

2) Najveći i najnapučeniji otok Jadranskog mora. God. 1939. (O uspjelom filmskom snimanju otoka Krka).

Kirinčić, Josip:

1) Sumporanje i sušenje smokava. God. 1941. (Stručna rasprava)

Kirinčić, dr Vinko:

1) Punta (upala pluća). God. 1940. (U dobrinjskom dijalektu)

Matanić, dr Niko:

1) Seljačka sloga na Krku. God. 1939. (Poziv seljacima otoka da se udružuju u Seljačku slogu, koja je prosvjetno i dobrotvorno društvo sa sjedištem u Zagrebu).

2) Novo razdoblje otoka Krka. God. 1940. (Kratki prikaz povijesti kulture otoka Krka kroz vijekove).

Mrakovčić, Antun:

1) Školstvo na otoku Krku. God. 1938. (Prikaz stanja 1937/38).

Pajalić, Nikola:

1) Neki mjesni običaji u Baški. God. 1940.

Pavlinić, dr Pius:

1) Govedarstvo otoka Krka. God. 1939. (Prikaz specijalne domaće pasmine na Krku i uvezene buše sa tabelarnim pregledom tjelesnih izmjena).

Polonijo, Mate:

1) Otok Krk u statistici. God. 1938. Podnaslovi: 1) Vlasti, nadležstva, uredi i ustanove. 2) Prostornost, napučenost i stanovništvo po vjeri, jeziku, spolu i pismenosti. 3) Topografske i turističke oznake prebivališta i luke, kupališta, turistički odbori, trgovačka, obrtnička i ugostiteljska društva, općila i prometala. 4) Školstvo i redovnici. 5) Crkvena podjela.

2) Čuvajmo naše starine. God. 1939. (Prikaz sakralnih spomenika Sv. Donat, Sv. Krševan, Sv. Vid kod Dobrinja i ostalih historijskih spomenika koje treba restaurirati).

3) Zvonik stolne crkve u Krku. God. 1940. (Zvonik se počeo graditi 1515. god. i ima četiri zvona).

4) Još jedna »grčka« crkvice na Krku. God. 1941. (Kapela sv. Franje Paulskog koja je sada ugrađena u stan).

5) Gdje je Krčane žuljalo pred 138 god. God. 1941. (Radnja iznaša pitanje uprave na otoku, povlastica i podavanja god. 1797. nakon propasti Mletačke republike).

Premuda, pop Vinko:

1) Sličice iz školstva na otoku Krku g. 1848. — God. 1941. (Okružnica namjesnika austro-ilirskog Primorja Salma, kojom se daje na znanje da su djeca i dalje dužna pohađati školu).

Radić, Fr. Ignacije:

1) Dr. Antun Mahnić, biskup krčki. God. 1941. (Povodom 20-go-

dišnjice smrti o njegovom životu i djelovanju).

Sušić, dr Niko:

1) Naš najveći neprijatelj. God. 1939. (Podnaslovi): Društvo iseljenih Krčana. Koji su uzroci, da tuberkuloza ruši prosječno preko polovice našega pučanstva. Sušica univerzalni neprijatelj našega naroda. Koji je lijek za tuberkulozu najbolji? Tuberkulozno oboljenje kostiju i zglobova. Tuberkuloza u zglobovima. Tuberkuloza zapaljenja mozgovnih opni (Meningitis tuberkulosa). Tuberkuloza ženskih rasplodnih organa. Naučni radnici u borbi protiv najpodmuklijeg neprijatelja čovječanstva.

Štefanić, Vjekoslav:

1) Samo je jedan otok Krk. God. 1938. (Kulturno-politički razvoj otoka).

2) Povijest crkve sv. Vida kraj Dobrinja. God. 1939. (Opis i tumačenje glagolske notarske isprave, u kojoj Dragoslav 1100 g. zapisuje crkvi sv. Vida veliko imanje oko crkvice).

3) Narodne pjesme s otoka Krka. God. 1939. (Dobrinj je lipi grad. Kuntrado široka vele si mi duga. Čuda je već noći. Jelenina majko kadi ti je Jela? Zrasla je murvica).

4) Narodne pjesme s otoka Krka. God. 1940. (Prileti strilčica. Nevestica mlada. Marina kruna. Pričnimo za rana. Divojka se lišćen razgovara. Čula sam dragić moj. Kad mi se kćerčica. V ton poju pod gorun. Već puti bin ja šal).

5) Pitanje muzeja na Krku. God. 1940. (Stručno se obrazlaže o potrebi stvaranja jednog muzeja za cijeli otok i osnivanje Društva za čuvanje starina na Krku).

6) Narodne pjesme s otoka Krka. — God. 1941. Okolo pol noći. Primorkinja konja jače. Pobirala Mare. Majka Maru. Draga bratjo moja. Ranila je Jagodova. Paval i njegova ljuba. Skoči kolo da skočimo. Dobar večer. Jablane zeleni. — (U predgovoru se navode zapisi narodnih pjesama).

7) O glagoljašu Ivanu Kraljiću. God. 1941. (Život i djelovanje).

8) Ivan Milčetić. God. 1941. (Život i djelovanje).

9) Što pišu knjige o otoku Krku. God 1938. i 1941. (Bibliografija).

Valković, Josip:

1) Iz novije povijesti krčkih općina. God. 1940. (Organizacija općina od početka 19. stoljeća. Katastralna statistika za svaku općinu).

2) Gdje vlada koji grijeh na otoku. God. 1941. (Navađa stare zapise o grijesima i zlim navikama otočana).

Velnić, Josip:

1) Prvi mrak God. 1940. (Šala).

Vrignanin, J. S.:

1) Turizam na Otoku Krku. God. 1938. (Kratki prikaz razvoja turizma i statistički podaci kretanja turista po mjestima za 1935. i 1936. g.)

Zdanovski, N.:

1) Ovca i ovčarstvo na otoku Krku. God. 1940. (Stručni sastav na statističkim podacima).

Žic-Klačić, Ivo:

1) Nedjeljno popodne u Vrbniku. God. 1938. (Pjesma).

2) Sestra mi piše. God. 1938. (Pjesma).

3. U očekivanju. God. 1939. (Novela).

4) Strah. God. 1940. (Novela).

5) Na Maltempu. God. 1940. (Pjesma).

6) More nas zove. God. 1941. (Pjesma).

7) Budulke. God. 1941. (Pjesma).

Žic-Kancelarić, Ivan:

1) Počeci Punta. God. 1941. (Kratki historijski prikaz)

Žic, Nikola:

1) Stanje otoka Krka god. 1527. God. 1938. (Prikazuje se ekonomsko-političko stanje otoka pod vlašću Mlečana prema izvještaju mletačkih upravitelja (providura) Augustina Valiera, Mafija Girarda,

Andela Gradeniga, Andrije Bondumiera i Bominika Bemba).

2) Naša stara pravda. God. 1939. (Domaće zakonodavstvo i sudovanje. Vrbnički statut 1388. godine).

3) Pogled s Krka na Ameriku. God. 1940. (Geografski prikaz USA).

4) Davna prošlost našega otoka. God. 1941. (Geološka formacija otoka Krka).

Žic, Vinko:

1) O svinjskoj kugi i svinjskom vrbancu. God. 1941.

Anonimi:

Ime Krk i Veglia. God. 1938. (Stručno tumačenje starih naziva Kurikta, Kurikum, Vekla, Veglia i Krk).

Naše srce. God. 1938. (Iz medicine).

Malo šale. God. 1938.

Nešto o porezu. God. 1938. (Statistički podaci).

Koliko gubimo ulja radi slabe prerade na otoku Krku. God. 1939.

Gradnja vodovoda na otoku Krku. God. 1939.

Popis umjetničkih spomenika na otoku Krku. God. 1940. (Izvještaj Dr Artura Schneidera Jugoslaven-skoj akademiji 1933. godine).

J. V. Čuvajte se kumpanije. God. 1940.

J. V. Frane i Mate. God. 1940.

Iz društva krčkih Hrvata u Zagrebu. God. 1940.

Iz nauka Antuna Radića. God. 1941.

Krajkinja na posujilnici. God. 1941.

Sopele. God. 1941.

Prišepice i fandonije. God. 1941.

V. Š. Turizam na Krku. God. 1941.

V. Š. Ivan Matetić Ronjgov, Čakavsko-primorska pjevanka. God. 1941.

Uredba o čuvanju starina. God. 1941.

Krčka kronika za 1940. godinu. God. 1941. (Bašćanska općina, Dobrinjska općina, Dubašnja općina, Krčka općina, Omišaljaska općina, Puntarska općina i Vrbanska općina).

Iz društva krčkih Hrvata u Zagrebu. God. 1841.

Iz gore navedene bibliografije vidi se velika sadržajna vrijednost Krčkog kalendara. Historijski pa i ostali statistički podaci mogu i danas mnogima koristiti u daljnjem proučavanju sveukupne problematike našega otoka. Zbog toga neka ovaj informativni članak bude poticaj za studiozan prikaz sva četiri godišta »Krčkog kalendara«.

Nikola Marulić

»INFORMATIVNI BILTEN« 1—2, Ekonomski institut, Rijeka 1967—68.

Ekonomski institut u Rijeci osnovan je 1964. god. i započeo je s radom 1965. godine. Pregled je cjelokupnog njegovog rada dosad objavljen u povremenoj ediciji instituta, »Informativnom biltenu«, od kojeg su do danas izašla dva broja: prvi za razdoblje od početka 1965. do konca 1966. god. (siječanj, 1967), a drugi za razdoblje od početka 1967. do polovine 1968. god. (lipanj, 1968). Tematski su zadaci, kojima se bavi institut, razrađeni u tri skupine, koje čine: a) radovi dovršeni i objavljeni u minulom periodu, b) radovi u toku i c) prijedlozi novih aktualnih tema.

Za prvo razdoblje (1965—1966) iskazuje bilten br. 1 ukupno 29 dovršenih radova (od toga otpada na studije 21, na ekspertize 4, a na članke u javnim glasilima 4 rada). U toku izrade nalazi se 8 studija. Prema tome je ukupni rad instituta obuhvatio u prvom razdoblju 37 tematskih zadataka. Za drugo razdoblje (1967 — polovina 1968) iskazuje bilten br. 2 ukupno 11 dovršenih, a 13 radova u toku izrade tj. ukupno 24 elaborata. Izlazi prividno da je rad instituta u drugom razdoblju nešto smanjen, ali treba uvažiti da je ovdje iznesena kompleksna tema »Perspektivni razvoj riječke luke« kao jedan tematski zadatak, a u stvari je zbir 9 zasebno i samostalno obrađivanih problema. Na taj način ovo drugo razdoblje obuhvata ne 24, već 32 studije.

**KRČKI
ZBORNIK**

1

**KRK
1970**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 1

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

dr NIKOLA ŠPANJOL

RIKARD ŽIĆ

RUDOLF ŽIĆ

Ovaj je svezak uredio:

PETAR STRČIĆ

Nacrt korica:

dr BRANKO FUČIĆ